

**Wyrok z dnia 2 czerwca 1995 r.
I PRN 25/95**

1. Znaczny niedobór zajęć dydaktycznych jest ważną przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie stosunku pracy na czas nie określony (art. 93 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym, Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.).

2. Upływ 8 miesięcy między datą konsultacji w trybie art. 38 k.p. a chwilą wypowiedzenia stosunku pracy nie stwarza powinności ponowienia tej konsultacji, jeżeli powodem nie złożenia pracownikowi wypowiedzenia po jej przeprowadzeniu była choroba pracownika, a okoliczności faktyczne stanowiące uzasadnienie wypowiedzenia nie uległy w międzyczasie zmianie.

Przewodniczący SSN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca),

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Stefana Trautsołta, po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 1995 r. sprawy z powództwa Zenona W. przeciwko Akademii Rolniczej w P. o przywrócenie do pracy, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 22 listopada 1994 r. [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 1994 r. [...] Rejonowy-Sąd Pracy w Poznaniu oddalił powództwo Zenona W. przeciwko Akademii Rolniczej w P. o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy za bezskuteczne. Sąd ten ustalił, że powód jest mianowanym starszym wykładowcą w Instytucie Nauk Społecznych pozwanej Akademii. Dnia 19 listopada 1993 r. doręczono mu wypowiedzenie stosunku pracy z zachowaniem 6-miesięcznego okresu wypowiedzenia na podstawie art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.) ze skutkiem rozwiązania tego stosunku z dniem 30 września 1994 r. Zgodnie z § 69 pkt 3 statutu pozwanej Akademii wypowiedzenie było poprzedzone zgodą Rady Wydziału. Zdaniem Sądu I instancji Akademia zachowała również tryb konsultacji zamiaru wypowiedzenia z zakładową organizacją związkową określony w art. 38 k.p. Pismem z dnia 15 marca 1993 r. zwrócono się bowiem do Rady Zakładowej Związku Nauczycielstwa Polskiego, którego powód był członkiem, informując o zamiarze wypowiedzenia stosunku pracy z uwagi na niedobór zajęć dydaktycznych w katedrze, w której pracował powód. Związek zawodowy nie wniósł zastrzeżeń wobec zamiaru wypowiedzenia. Z uwagi na chorobę powoda nie było możliwe wręczenie mu wypowiedzenia ze skutkiem na dzień 30 września 1993 r. Sąd I instancji uznał, że ze względu na tożsamość przyczyny wypowiedzenia oraz brak ustawowego określenia terminu, w którym po konsultacji zamiaru wypowiedzenia z art. 38 k.p. wypowiedzenie powinno być złożone, konsultacja z marca 1993 r. zachowuje swoje znaczenie prawne do wypowiedzenia w listopadzie 1993 r. Wymaganą przez art. 93 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym ważną

przyczynę rozwiązania stosunku pracy stanowił znaczny niedobór zajęć dydaktycznych. Pensum powoda wynosiło bowiem 360 godzin, a wykonywał on pracę w wymiarze 165 godzin. Faktyczne obciążenie dydaktyczne pracowników katedry, w której pracował powód, wyniosło 1633 godziny, podczas gdy ich łączne pensum dydaktyczne wynosiło 3630 godzin.

Drugą przyczyną oddalenia powództwa było uchybienie przez powoda określonego w art. 264 § 1 k.p. terminowi do złożenia odwołania. Wypowiedzenie doręczone powodowi dnia 19 listopada 1993 r. zawierało pouczenie o terminie odwołania się do sądu pracy. Powód najpierw wystąpił do działającej w Akademii Komisji Pojednawczej. W dniu 1 grudnia 1993 r. odbyło się jej posiedzenie, na którym nie zawarto ugody. Powód wytoczył powództwo dnia 14 grudnia 1993 r., a więc po upływie terminu 7 dni (art. 264 § 1 k.p.). Powód nie składał wniosku o przywrócenie terminu.

Wyrokiem z dnia 22 listopada 1994 r., [...], Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu oddalił rewizję powoda. Zdaniem tego Sądu obie przyczyny wskazane przez Sąd I instancji uzasadniały oddalenie powództwa. Wypowiedzenie było bowiem uzasadnione i złożone powodowi z zachowaniem odpowiedniej procedury, zaś powód odwołał się od niego po upływie 7 dni od dnia posiedzenia Komisji Pojednawczej. Nie złożył on wniosku o przekazanie sprawy przez Komisję Pojednawczą do sądu na podstawie art. 254 k.p., nie wniósł także o przywrócenie terminu do złożenia odwołania do sądu.

Od wyroku tego złożył rewizję nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości zarzucając mu rażące naruszenie art. 3 § 2, art. 316 § 1 i art. 477⁴ § 1 k.p.c., art. 38 § 1 - 3, art. 45 § 1, art. 264 § 1 i art. 265 § 1 i 2 k.p. oraz art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.). Rewidujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu I instancji oraz o przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu podniesiono dwa zarzuty. Pierwszy z nich dotyczy terminu złożenia odwołania od wypowiedzenia, drugi - konsultacji związkowej z art. 38 k.p.

Stwierdzono w rewizji nadzwyczajnej, że nie wydaje się dopuszczalne merytoryczne rozpoznawanie sprawy wtedy, gdy powództwo wytoczono po terminie; także nie jest wówczas możliwe oddalenie powództwa z powołaniem się również na jego bezzasadność, a nie tylko na uchybienie terminowi. Podniesiono też, że powód nie był do końca posiedzenia Komisji Pojednawczej ze względu na zasłabnięcie i o decyzji Komisji Pojednawczej mógł dowiedzieć się dopiero dnia 7 grudnia 1993 r., gdyż tego dnia został sporządzony protokół z posiedzenia tej Komisji z dnia 1 grudnia 1993 r. Ponieważ Sąd I instancji prowadził postępowanie merytoryczne, to powód był przekonany o niekwestionowaniu przez Sąd zachowania przez powoda spornego terminu, mimo że pozwana Akademia postawiła zarzut jego naruszenia. Z tego względu nie składał wniosku o przywrócenie terminu. Rewidujący stwierdził także, iż w sprawie zachodziły okoliczności przemawiające za przywróceniem terminu do złożenia odwołania, gdyż po dniu 1 grudnia 1993 r. powód prowadził rozmowy z Rektorem pozwanej Akademii w sprawie jego dalszego zatrudnienia.

W odniesieniu do konsultacji związkowej zamiaru wypowiedzenia stwierdzono, że Rada Zakładowa ZNP odróżnia dwa wypowiedzenia, wymagające odrębnych konsultacji ze względu na znaczny upływ czasu między marcem 1993 r. (gdy odbyła się konsultacja z art. 38 k.p.), a nie złożono powodowi wypowiedzenia ze względu na jego

chorobę), a listopadem 1993 r., w którym złożono powodowi wypowiedzenie będące przedmiotem procesu. Brak konsultacji co do drugiego wypowiedzenia oznacza jego wadliwość.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna nie jest uzasadniona.

Według art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.) "stosunek pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nie określony może być rozwiązany również z innych ważnych przyczyn z końcem roku kalendarzowego na mocy decyzji właściwego organu, po uzyskaniu zgody organu kolegialnego wskazanego w statucie uczelni. Okres wypowiedzenia stosunku pracy z nauczycielem akademickim wynosi sześć miesięcy". Na podstawie § 69 pkt 3 statutu pozwanej Akademii organem właściwym do wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z powodem była rada wydziału.

Sądy obu instancji trafnie przyjęły, że znaczny niedobór zajęć dydaktycznych jest ważną przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie stosunku pracy na podstawie art. 93 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym. Jest też bezsporne, że właściwa Rada Wydziału wyraziła zgodę na rozwiązanie z powodem stosunku pracy. Obie te okoliczności nie są kwestionowane w rewizji nadzwyczajnej.

Zdaniem Sądu Najwyższego nie jest trafny zarzut rewizji nadzwyczajnej dotyczący naruszenia przez pozwaną Akademię trybu konsultacji związkowej z art. 38 k.p. Przepis ten nie określa, w jakim terminie od niezgłoszenia przez zakładową organizację związkową zastrzeżeń co do zamiaru wypowiedzenia zakład pracy może złożyć pracownikowi to wypowiedzenie. W tezie XII uchwały pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1978 r., V PZP 6/77 (OSNCP 1978 z. 8 poz. 127), stwierdzono, że upływ czasu dzielący zakończenie postępowania przewidzianego w art. 38 k.p. od mającego nastąpić wypowiedzenia pracownikowi przez kierownika zakładu pracy umowy o pracę może uzasadniać konieczność ponownego zawiadomienia rady zakładowej o zamiarze wypowiedzenia. W niniejszej sprawie nie zachodzą jednakże okoliczności, które dezaktualizowałyby odbytą w marcu 1993 r. konsultację związkową w stosunku do wypowiedzenia złożonego powodowi dnia 19 listopada 1993 r. Strona pozwana nie mogła bowiem złożyć powodowi wypowiedzenia w marcu 1993 r. z uwagi na jego chorobę, a ze względu na właściwe dla powoda okres i termin wypowiedzenia (6 miesięcy, na koniec roku akademickiego), wypowiedziała ona ze skutkiem na najbliższy możliwy termin, to jest na dzień 30 września 1994 r. Nie byłby więc uzasadniony wniosek, że mimo istnienia tych samych okoliczności faktycznych uzasadniających wypowiedzenie, pozwana Akademia przejściowo odstąpiła od zamiaru wypowiedzenia i po upływie około 8 miesięcy ponownie powzięła ten zamiar.

Ponieważ w postępowaniu przed Sądami obu instancji trafnie uznano wypowiedzenie za zgodne z prawem, co uzasadniało oddalenie powództwa o orzeczenie bezskuteczności tego wypowiedzenia, to rozważania dotyczące przywrócenia na podstawie art. 265 k.p. terminu do wytoczenia tego powództwa są bezprzedmiotowe. Celem przywrócenia tego terminu jest bowiem to, aby pracownik bez swej winy nie został pozbawiony prawa do sądu - co w niniejszej sprawie nie zachodzi. Nie jest także

uzasadniony pogląd, że Sąd nie może prowadzić postępowania w razie uchybienia przez pracownika materialnoprawnemu terminowi z art. 264 k.p., gdyż żaden przepis tego nie zakazuje, a o niezachowaniu tego terminu sąd orzeka w wyroku (tak uchwała składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1986 r., III PZP 8/86, OSNCP 1986 z. 12 poz. 194).

Z powyższych względów na podstawie art. 421 § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====